

PATIËNTEN INFORMATIE

Staar Cataract

**MAASSTAD
ZIEKENHUIS**

een santeon ziekenhuis

Met deze folder wil het Maasstad Ziekenhuis u informeren over staar (cataract) en de behandeling hiervan. Het is belangrijk dat u deze informatie goed doorleest.

Wat is staar

Voorin het oog, vlak achter de pupil, zit de heldere en doorzichtige ooglens. Als we ouder worden, wordt deze lens minder helder. Daardoor lijken de dingen die we zien waziger en grauwer van kleur. Dit troebel worden van de ooglens wordt 'staar' of 'cataract' genoemd. Iedereen die ouder wordt, krijgt daarmee te maken.

Oorzaken

Er zijn verschillende vormen van staar:

- ouderdomsstaar;
- aangeboren staar;
- staar ontstaan door ziekte of beschadiging van het oog.

Deze folder gaat vooral over de meest voorkomende vorm van staar, ouderdomsstaar.

Klachten

Ouderdomsstaar is een 'normaal' verouderingsproces. Sommige mensen merken al rond hun 40e dat hun ooglens troebel wordt, maar meestal doen de eerste verschijnselen van ouderdomsstaar zich pas later voor. Of u het merkt, hangt af op welke plek in de ooglens de troebeling zich ontwikkelt en hoe groot die troebeling is. Zit de troebele plek in het midden van de lens of daar vlakbij, dan krijgt u al snel klachten.

U gaat bijvoorbeeld wazig zien, dubbelzien, u ziet kleuren doffer of u krijgt last van licht of schitteringen. Als u binnen korte tijd opeens veel sterkere of zwakkere brillenglazen nodig heeft, kan dat ook wijzen op ouderdomsstaar. Andere brillenglazen kunnen het zicht uiteindelijk niet meer verbeteren. Meestal neemt de staar na een tijdje toe. Het gezichtsvermogen wordt daarmee steeds slechter. Een bezoek aan de oogarts is dan noodzakelijk.

Wie nog goed genoeg ziet om zonder problemen dagelijkse werkzaamheden, hobby's en taken zoals autorijden (en voldoet aan de eisen voor een rijbewijs) te kunnen uitoefenen, hoeft zich (nog) niet te laten behandelen. Een operatie is dan nog niet direct noodzakelijk.

Het is wel realistisch om rekening te houden met een staaroperatie in de toekomst. Staar wordt namelijk nooit minder; het gezichtsvermogen gaat langzaam maar zeker toch achteruit.

Is (beginnende) staar eenmaal ontdekt, dan is controle nodig als de klachten erger worden. Zodra de staar te hinderlijk wordt, kan uw gezichtsvermogen weer worden verbeterd met een staaroperatie. Wanneer dit moet gebeuren, wordt in overleg met uw oogarts bepaald.

Diagnose

Om er achter te komen of u inderdaad ouderdomsstaar heeft, bekijkt de oogarts uw ogen met de spleetlamp. Deze lamp geeft een smalle bundel licht, waarmee de oogarts het voorste deel van het oog bekijkt. Daar bevindt zich de ooglens. De oogarts kan met de spleetlamp zien of er troebelingen zijn in de ooglens en zo ja, hoe ver die staar zich al heeft ontwikkeld. Daarnaast onderzoekt de oogarts hoeveel u nog kunt zien en of uw ogen verder gezond zijn.

Behandeling

Ouderdomsstaar is goed te behandelen. Een staaroperatie kan, wanneer de rest van het oog gezond is, het gezichtsvermogen bijna volledig herstellen. De operatie vindt bijna altijd plaats in dagbehandeling onder plaatselijke verdoving in de vorm van druppels of een prik. De oogarts opereert maar 1 oog per operatie. Bij de operatie haalt de oogarts uw eigen troebele lens uit het oog en vervangt deze door een helder, kunststof implant-lensje. Dit lensje gaat meestal de rest van uw leven mee.

Staaroperaties zijn misschien wel de vaakst uitgevoerde operaties ter wereld. Ook op zeer hoge leeftijd is de operatie nog goed te ondergaan. Overigens is opereren de enige manier om echt iets te doen aan ouderdomsstaar. Er bestaan geen medicijnen tegen staar.

Na de operatie

Na de operatie moet uw oog 3 weken worden gedruppeld. U moet zich daarbij houden aan de voorschriften van uw eigen oogarts. Deze informeert u ook over andere leefregels na de operatie.

Patiënten die voor de operatie al druppelden met oogdrukverlagende oogdruppels moeten hiermee doorgaan na de operatie, behalve als u daarover duidelijk anders bent geadviseerd door uw oogarts.

De eerste week na de operatie moet u bukken, tillen en persen op het toilet, als het mogelijk is, zoveel mogelijk vermijden. Daarnaast moet u de eerste week met het plastic kapje op slapen.

Resterende brilsterkte na de staaroperatie

Er wordt meestal geprobeerd patiënten na een staaroperatie zo weinig mogelijk afhankelijk te laten zijn van brillen. Vóór de operatie wordt er daarom een lensmeting verricht. Deze meting is nodig voor het uitrekenen van de te kiezen sterkte van de implant-lens, zodat de resterende brilsterkte na de operatie voor veraf zo klein mogelijk is.

Meestal blijft er in ieder geval een leesbril nodig. De oogarts kan echter nooit 100% garanderen dat het oog altijd, zelfs na een perfect verrichtte operatie, zonder bril scherp kan zien. Dit betreft vooral de patiënten die voor de operatie een bril hadden met hoge en/of cilindrische afwijkingen (zie ook speciale implantlenzen).

In sommige situaties kan er in overleg juist voor worden gekozen dat u na de operatie goed kunt lezen zonder bril. Maar dan is er voor veraf wel weer een bril nodig. De keuze hiervoor hangt onder andere af van uw brilsterkte voor de operatie en van uw leesgewoonten.

Speciale implantlenzen

Er zijn de laatste jaren speciale implant-lenzen ontwikkeld met het doel mensen na de staaroperatie nog minder afhankelijk te laten zijn van een bril.

Hieronder vallen de zogenaamde torische kunstlenzen, die als doel hebben de cilindersterkte van een eventuele bril na de operatie te verminderen of zelfs geheel weg te werken.

Ook zijn er multifocale implant-lenzen waarbij, net als in een bril met multifocale glazen. Het doel van deze lenzen is om zowel het zicht voor veraf als voor dichtbij te verbeteren. Hierdoor zijn mensen niet alleen voor het veraf zien, maar ook voor het dichtbij zien minder afhankelijk van een bril.

Deze speciale implant-lenzen kunnen niet bij iedereen worden gebruikt. Deze lenzen kunnen specifieke bijwerkingen hebben (ringen rond lichtbronnen, lichtschitteringen); ook is in sommige omstandigheden toch nog een leesbril nodig. Deze lenzen worden ook hier toegepast.

Omdat deze speciale lenzen niet onder de normale verzekerde zorg vallen wordt er vaak een bijbetaling gevraagd: u moet rekening houden met 1.100 euro bijbetaling per oog. Als u interesse heeft in speciale implant-lenzen en geen bezwaar heeft tegen een eventuele bijbetaling, vraag dan uw oogarts naar de mogelijkheden.

Risico's van een staaroperatie

- Meestal is het risico op complicaties klein bij en na een staaroperatie.
- Een bloeding of infectie kan het zicht blijvend doen verminderen. De kans hierop is erg klein, ongeveer 1 à 2 gevallen per 1.000 operaties. Als u na een staaroperatie merkt dat het zicht duidelijk minder wordt en het oog roder en pijnlijker, neem dan direct contact op met uw oogarts of zijn/haar vervanger.

- Bij ongeveer 1 à 2 gevallen per 100 operaties loopt de operatie technisch moeizamer dan verwacht. Meestal merkt u daar als patiënt niets van en herstelt het oog net zo voorspoedig als anders. In een aantal gevallen vraagt het herstel meer tijd, maar is het uiteindelijke gezichtsvermogen wel nog goed. In een enkel geval lukt het niet alle lensresten te verwijderen of het kunstlensje direct te plaatsen tijdens de operatie. Heel af en toe moet er dan een 2e operatie aan het al geopereerde oog volgen.
- Tijdelijke, meestal goed op oogdruppels en/of tabletten reagerende problemen na een operatie kunnen zijn: verhoogde oogdruk (dit kan soms pijn veroorzaken), of het ontstaan van zwelling in de gele vlek van het netvlies (waardoor de gezichtsscherpte soms kan dalen). Zwelling van het hoornvlies kan soms direct na een operatie aanwezig zijn. Dit veroorzaakt dan vaak wazig zicht, maar verbetert meestal goed tijdens het druppelen na de operatie, behalve als er een bestaande hoornvliesandoening meespeelt.
- Nadat er een staaroperatie is uitgevoerd, is het risico op het ontstaan van een netvliesloslating toegenomen. Klachten van een netvliesloslating kunnen zijn: het optreden van lichtflitsen, het gaan zien van bewegende vlekjes, toenemende uitval van het gezichtsveld. Bij deze klachten moet u contact opnemen met uw oogarts of zijn/haar vervanger. Lang niet altijd is er bij deze klachten overigens ook echt een netvliesloslating aan de hand, maar dit moet wel worden uitgesloten.

Nastaar

Na een staaroperatie kan er soms een nieuwe troebeling ontstaan. Het lijkt dan of de staar terugkomt. Dit wordt nastaar genoemd en het ontwikkelt zich meestal pas maanden tot jaren na de staaroperatie. Nastaar is met behulp van een laserbehandeling te behandelen. Hierbij wordt er een opening in de nastaar gemaakt. Deze poliklinische behandeling is pijnloos. Meestal merkt u niets dan alleen een tikkend geluid en lichtflitsjes.

Vragen

De informatie in deze folder is niet specifiek maar algemeen. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stelt u deze dan aan uw behandelend oogarts of neem contact op met de polikliniek Oogheelkunde via (010) 291 22 40.

Deze folder is tot stand gekomen met dank aan het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap (NOG), www.oogheelkunde.org.

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

The information in this brochure is important for you. If you have any difficulties understanding Dutch, please read this brochure together with somebody who can translate or explain the information to you.

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilde zorlanıyorsanız, bu broşürü size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

المعلومات المتواجدة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كنتم تواجهون صعوبة في اللغة الهولندية،
إحرصوا حينئذ على أن تقرأوا هذا المنشور بحضور شخص ما، الذي يترجم لك المعلومات الواردة فيه
أو بشرحها لكم.

Maasstad Ziekenhuis
Maasstadweg 21
3079 DZ Rotterdam

T: (010) 291 19 11

I: www.maasstadziekenhuis.nl / www.maasnik.nl (kinderwebsite)

I: www.maasstadziekenhuis.nl/mijn (patiëntenportaal)

